

Arvodesreglemente – översyn av ersättning för ordförande och vice ordförande

Förvaltningens förslag till gruppledarna

- 1) Beslut om höjning av arvodena för viceordförande i kommunstyrelsens utskott (samhällsbyggnadsutskottet, socialutskottet och utbildningsutskottet).
- 2) Följa Försäkringskassans vägledning (2004:5) sjukpenningsgrundande inkomst och årsarbetstid, om att ett arvode kan räknas som inkomst av arbete och kan vara SGI-grundande (sjukpenningsgrundande inkomst).
- 3) Följa Försäkringskassans vägledning (2004:5) sjukpenningsgrundande inkomst och årsarbetstid om att kostnadsersättningar (t.ex. för resor, material eller utlägg), inte räknas som inkomst utan som ersättning för faktiska kostnader.
- 4) Frågor om tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser avgörs av kommunens arvodeskommitté.
- 5) Ersättare till kommunstyrelsens 2:e vice ordförande (tillika oppositionsråd) vid en längre tids sjukdom avgörs av kommunens arvodeskommitté.

Sammanfattning

I de workshops som gruppledare haft med förvaltningen har ett antal redigeringar gjorts i det arvodesreglementet som återremitterades av kommunfullmäktige 27 april 2026.

Skillnaderna i arvodesreglementet återfinns i att arvodena för vice ordförande i kommunstyrelsens utskott (samhällsbyggnadsutskottet, socialutskottet och utbildningsutskottet) gått från 4% till 5% och finns under punkt 5. Fast arvode.

Ett tillägg har tillkommit om sjukpenningsgrundande inkomst för förtroendeuppdrag med årsarvode under punkt 5.1. Vid längre sjukfrånvaro för ordförande.

Frågor om tolkning och tillämplig i de fall sjukfrånvaron avser kommunstyrelsens ordförande, oppositionsråd, eller ett organ som saknar vice ordförande hänvisas frågan av arvodeskommittén som finns under punkt 5.1. Vid längre sjukfrånvaro för ordförande.

Bakgrund

Ånge kommunfullmäktige fattade den 27 april beslut om att återremittera ärendet om arvodesreglemente.

Grunden till återremissen bestod främst i två skäl:

- 1) Se över balansen mellan ordförande och vice ordförande.
- 2) Samt se hur ersättning/arvodering vid längre frånvaro för kommunalråd och oppositionsråd ska regleras behöver utredas.

1) Se över balansen mellan ordförande och vice ordförande.

Förvaltningens övervägande

Nuvarande arvodesreglemente fattades det beslut om i Ånges kommunfullmäktige 2024-02-26 § 12.

Kommunen har haft en serie arbetsmöten med alla partiernas gruppleddare, där kommunens centrala styrdokument har gått igenom och diskuterats. Anledningen är att dels fånga upp de utvärderingar som kommunstyrelsen genomfört, dels att föreslå förändringar. Det finns även en princip att arvodesreglementet ska beslutas innan valet, så att förutsättningen är tydlig och att det tillträdande kommunfullmäktige inte beslutar om sin egen ersättning. Ett av dessa dokument som gått igenom är arvodesreglementet. Ett nytt tillägg är inkluderingen av principer för arvoden. Dessa har arbetats fram i en serie workshops med företrädare för respektive parti och syftar till att skapa en tydlighet för arvodesreglementet, men även att ge arvodeskommittén något övergripande att luta sig emot ifall behovet att tolka reglementet uppstår.

I det förslag förvaltningen lagt fram, har koncern- och finansutskottets vice ordförande föreslagits få ett utökat ansvar att bevaka personalpolitiska frågor, vilket innebär en utökning av både ansvar och omfattning av uppdraget. Detta reflekteras med en justering av arvodet. Den rådande mandatperioden innebar en ny politisk organisation med en kommunstyrelse och utskott, istället för facknämnder. En konsekvens av detta har varit att partiernas gruppleddare har fått ett mer aktivt uppdrag. Detta markeras med en justering av arvodet, kopplat till att uppdraget utses av kommunfullmäktige. Ett förtydligande gällande vad som ger dagarvode har gjorts, då rådande formulering har varit svårtolkad och för generellt skriven. En justering av taket för erhållit riksdagsarvode har gjorts, från max 4% av riksdagsledamots arvode till 5%. Detta för att säkerställa att ingen ska känna att dom förlorar på sitt politiska engagemang. I övrigt avser justeringarna främst aktualiseringar av skrivningar, eller mer generell språkvård.

Den totala ekonomiska konsekvensen av förslaget är svår att beräkna, då till exempel kostnaden för förlorad arbetsförtjänst beror på inkomsten av nästa mandatperiodens förtroendevalda. Justeringen av skrivningarna gällande dagarvode borde ge en blygsam minskning av kostnader, samtidigt som ökningen av det fasta arvudet ökar kostnaden med ca 214 000 kr.

Förvaltningen har gjort en översyn av balansen i arvodesersättningarna mellan rollerna ordförande och vice ordförande och konstaterat att ersättningsnivåerna för Ånge kommuns organ skiljer sig åt, med störst skillnader mellan Koncern- och finansutskottets ordförande (tillika kommunstyrelsens ordförande) och koncern- och finansutskottets vice ordförande. Följt av skillnaderna mellan Myndighetsnämndens ordförande (tillika ordförande för socialutskottet) och socialutskottets vice ordförande, samt ersättningsnivåerna för ordförande/vice ordförande i samhällsbyggnadsutskottet och utbildningsutskottet.

Nedan redovisas skillnaderna i procent och ersättning i kronor i det förslag som förvaltningen presenterat till kommunfullmäktige 2026-04-27.

Uppdrag	Arvode	Arvode kr/mån
Årsarvoden		
Kommunstyrelsen ordförande (tillika koncern och finansutskottets ordförande)	85 %	69 190 kr/mån
Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande (tillika oppositionsråd)	68%	55 352 kr/mån
Fast arvode		
Kommunstyrelsens vice ordförande	9 %	7 326 kr/månad
Kommunfullmäktiges ordförande	9 %	7 326 kr/månad
Kommunfullmäktiges 1:e vice ordförande	4 %	3 256 kr/månad
Kommunfullmäktiges 2:e vice ordförande	4 %	3 256 kr/månad
Kommunrevisionens ordförande	9 %	7 326 kr/månad
Kommunrevisionens vice ordförande	2 %	1 628 kr/månad

Kommunfullmäktiges valberednings ordförande	1 %	814 kr/ månad
Kommunfullmäktiges valberednings vice ordförande	0,5 %	407 kr/månad
Valnämndens ordförande (endast under valår)	9 %	7 326 kr/månad
Valnämndens vice ordförande (endast under valår)	4 %	3 256 kr/månad
Koncern och finansutskottets vice ordförande	14 %	11 396 kr/månad
Myndighetsnämndens ordförande (tillika ordförande för socialutskottet)	30 %	24 420 kr/månad
Myndighetsnämndens ledamöter	3 %	2 442 kr/månad
Socialutskottets vice ordförande	4 %	3 256 kr/månad
Utbildningsutskottets ordförande	21 %	17 904 kr/månad
Utbildningsutskottets vice ordförande	4 %	3 256 kr/månad
Samhällsbyggnads ordförande	21 %	17 904 kr/månad
Samhällsbyggnads vice ordförande	4 %	3 256 kr/månad
ÅFA AB ordförande	6 %	
ÅFA AB vice ordförande	3 %	
ÅE AB ordförande	3 %	
ÅE AB vice ordförande	1 %	
Site Alby Utveckling AB ordförande	3 %	
Site Alby Utveckling AB vice ordförande	1 %	
Överförmyndarnämndens vice ordförande (i de fall Ånge kommunfullmäktige utsett denne)	4 %	

Övriga förtroendevalda i Överförmyndarnämnden	Enligt Sundsvalls kommuns reglemente	
Gruppledararvode*	8 %	
Heldagsarvode**	1,20 %	978 kr
Halvdagsarvode***	0,60 %	489 kr

*Gruppledare utses av kommunfullmäktige

** Ett heldagsarvode motsvarar 978 kr eller i procent 1,20 % av det fasta arvodel

*** Ett halvdagsarvode motsvarar 489 kr eller i procent 0,60 % av det fasta arvodel

Förvaltningens översyn av arvodel

I det uppdrag som förvaltningen fått att se över balansen mellan ordförande och vice ordförande, har förvaltningen tittat över en höjning av ersättningen till rollen som vice ordförande för kommunstyrelsens utskott. Förvaltningen har räknat på ett förslag till partiernas gruppledare att titta på, ett förslag om en marginell höjning med en ersättning från nuvarande förslag på 4 % till 5% höjning för vice ordförande.

Nedan redovisas skillnaderna i procent och ersättning i kronor i det förslag som förvaltningen reviderat.

*Gruppledare utses av kommunfullmäktige

** Ett heldagsarvode motsvarar 978 kr eller i procent 1,20 % av det fasta arvodel

*** Ett halvdagsarvode motsvarar 489 kr eller i procent 0,60 % av det fasta arvodel

Uppdrag	Arvode	Arvode kr/mån	Höjning av arvode	Arvode kr/mån
Koncern och finansutskottets ordförande (tillika kommunstyrelsens ordförande)	85 %	69 190 kr/mån	85 %	69 190 kr/månad
Koncern och finansutskottets vice ordförande	14%	11 396 kr/månad	14 %	11 396 kr/månad

Myndighetsnämndens ordförande (tillika ordförande för socialutskottet)	30 %	24 420 kr/månad	30 %	24 420 kr/månad
Socialutskottets vice ordförande	4 %	3 256 kr/månad	5%	4 070 kr/månad
Utbildningsutskottets ordförande	21 %	17 904 kr/månad	21 %	17 904 kr/månad
Utbildningsutskottets vice ordförande	4 %	3 256 kr/månad	5 %	4 070 kr/månad
Samhällsbyggnads ordförande	21 %	17 904 kr/månad	21 %	17 904 kr/månad
Samhällsbyggnads vice ordförande	4 %	3 256 kr/månad	5 %	4 070 kr/månad
Heldagsarvode	Mer än 4 timmar	978 kr		
Halvdagsarvode	Mindre än 4 timmar	489 kr		

Ersättningsnivån från 4% till 5% för vice ordförande blir en skillnad på 814 kr extra /månad för varje enskild ledamot eller totalt 2 442 kr extra/månad för samtliga tre vice ordförande i samhällsbyggnadsutskottet, socialutskottet och utbildningsutskottet. Höjningen från 4% till 5 % för samtliga tre vice ordförande motsvara en kostnad på 29 304 kr/år.

Med ett förslag på en höjning från 4% till 5% skulle en vice ordförande gå från 3 256 kr/månaden till 4 070 kr/månaden. Samtidigt kvarstår samhällsbyggnadsutskottets, socialutskottets och utbildningsutskottets ordförande kvar på 17 904 kr/månaden.

Skillnaden mellan vice ordförande och ordförande med förslaget innebär att en ordförande har 13 834 kr mer än vice ordförande.

För att bibehålla balansen mellan rollerna för den som är ordförande och vice ordförande krävs det att en viceordförande är på fler än 14 heldagsarvodesuppdrag under en månad jämfört med en ordförande. Detta då heldagarvodet ligger på 978 kr, samt att

halvdagsarvodet ligger på 489 kr. Förvaltningen har i sin omvärldsanalys med jämförbara kommuner konstaterat att ingen ledamot med rollen som vice ordförande har haft så pass många uppdrag historiskt så denna vice ordförande har fått en högre ersättning än utskottets ordförande.

Den totala ekonomiska konsekvensen av förslaget är svår att beräkna, då till exempel kostnaden för förlorad arbetsförtjänst beror på inkomsten av nästa mandatperiodens förtroendevalda. Justeringen av skrivningarna gällande dagarvode borde ge en blygsam minskning av kostnader, samtidigt som ökningen av det fasta arvodes ökar kostnaden med totalt ca 243 000 kr.

Räkneexempel 1

Med ersättning om vice ordförande i utbildningsutskottet får 4% ersättning.

Uppdrag	Utskottet	Kommunstyrelsen	Totalt
Ordförande i utbildningsutskottet	17 904 kr/månad		17 904 kr/månad
Vice ordförande i utbildningsutskottet	3256 kr/månad	978 kr	4 234 kr/månad
Ledamot i utbildningsutskottet	489 kr	978 kr	1 467 kr/månad

Räkneexempel 2

Med ersättning om vice ordförande får 5% ersättning.

Uppdrag	Utskottet	Kommunstyrelsen	Totalt
Ordförande i utbildningsutskottet	17 904 kr/månad		17 904 kr/månad
Vice ordförande i utbildningsutskottet	4070 kr/månad	978 kr	5 048 kr/månad
Ledamot i utbildningsutskottet	489 kr	978 kr	1 467 kr/månad

Räkneexempel 3

Med ersättning om vice ordförande i utbildningsutskottet får 4% ersättning inkl. kommunfullmäktige.

Uppdrag	Utskottet	Kommunstyrelsen	Kommunfullmäktige	Totalt
Ordförande i utbildningsutskottet	17 904 kr/månad			17 904 kr/månad
Vice ordförande i utbildningsutskottet	3256 kr/månad	978 kr	978 kr	5 212 kr/månad
Ledamot i utbildningsutskottet	489 kr	978 kr	978 kr	1 467 kr/månad

Räkneexempel 4

Med ersättning om vice ordförande i utbildningsutskottet får 5% ersättning inkl. kommunfullmäktige.

Uppdrag	Utskottet	Kommunstyrelsen	Kommunfullmäktige	Totalt
Ordförande i utbildningsutskottet	17 904 kr/månad			17 904 kr/månad
Vice ordförande i utbildningsutskottet	4070 kr/månad	978 kr	978 kr	6 026 kr/månad
Ledamot i utbildningsutskottet	489 kr	978 kr	978 kr	1 467 kr/månad

2) Ersättning/arvodering vid längre frånvaro för kommunalråd och oppositionsråd ska regleras behöver utredas.

Förvaltningens övervägande

I förvaltningens förslag till arvodesreglemente föreslås att vissa förtroendeuppdrag i kommunen har rätt till fasta årsarvoden. Det fasta månatliga arvodet är uttryckt i procent av gällande riksdagsmannaarvode. Värdesäkring ska ske årligen per 1 april med hänsyn

taget till Riksdagsledamots arvode per 1 januari innevarande år.

I arvodesreglementets förslag om årsarvode gäller detta för uppdraget som kommunstyrelsens ordförande (tillika kommunalråd) och kommunstyrelsens 2:e vice ordförande (tillika oppositionsråd).

Om ordförande är frånvarande under en sammanhängande period om 60 kalenderdagar (sjukfrånvaro) eller mer, och att vice ordförande övertagit ansvaret, ska arvodena ändras från och med dag 61.

Från och med dag 61 gäller följande:

- Vice ordföranden får det fasta arvode som normalt tillkommer ordföranden.
- Ordföranden får det fasta arvode som normalt tillkommer vice ordföranden.

Detta byte av fasta arvoden gäller till och med den dag då ordinarie ordförande återgår i tjänst.

När ordföranden återgår upphör bytet, och respektive uppdrag återgår till sina ordinarie fasta arvoden från och med dagen för återgång.

Frånvaron ska vara sammanhängande för att bestämmelsen ska tillämpas. Vid oklarheter avgörs frågan av arvodeskommittén.

Detta gäller för samtliga politiska organ utsedda av Ånge kommun, där det även finns en vice ordförande, förutom kommunstyrelsen. I de fall sjukfrånvaron avser kommunstyrelsens ordförande, oppositionsråd, eller ett organ som saknar vice ordförande ska frågan avgöras av arvodeskommittén.

Vid ett scenario där en ledamot har fått ett förtroendeuppdrag med årsarvode, och blir borta längre än 60 dagar så kan den ledamoten ha rätt till SGI (sjukpenningsgrundande inkomst) i enlighet med Försäkringskassans vägledning sjukpenningsgrundande inkomst och årsarbetstid (2004:5).

I Försäkringskassans ställningstagande så är det bara tiden för sammanträden som bör räknas in i årsarbetstiden. Det beror på att årsarvodet ofta kan förbli oförändrat även om personen blir sjuk kortare perioder, medan sammanträdesarvodet förutsätter att personen deltar i sammanträden. Den tid när en person förväntas delta i sammanträden är också förhållandevis lätt att uppskatta i jämförelse med tid för förberedelser och likande.

Samtidigt om en uppdragstagare får arvode för möten eller liknande som ska utföras under hens vanliga arbetstid i ett annat arbete när hen är tjänstledig från sitt vanliga arbete för att delta i mötena, så blir den sammanlagda arbetstiden inte högre än om hen bara hade arbetat i det vanliga arbetet. I så fall ska inte heller årsarbetstiden bli högre.

Även andra uppdragstagare än förtroendevalda ska behandlas på motsvarande sätt om förhållandena är liknande. Om arbetstidsförhållandena för uppdragstagare i stället är mer lika dem som gäller för anställda, kan jämförelser göras med anställda som har motsvarande arbetsförhållanden när årsarbetstiden beräknas.

Under arbetets gång för framtagandet av arvodesreglemente med företrädare för respektive parti till att skapa en tydlighet i arvodesreglementet, har frågan om att se över att hitta en ersättare till kommunstyrelsens 2:e vice ordförande (tillika oppositionsråd) vid en längre tids sjukdom framförts. Förvaltningen ser att det finns en praktisk funktion i att en ersättare för oppositionsrådet finns på plats vid en händelse där kommunstyrelsens 2:e vice ordförande (tillika oppositionsråd) är borta under en längre tids sjukdom. Även om denna ersättare för oppositionsrådet inte har något arvode så är det en fråga för arvodeskommittén.